

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Brně rozhodl soudcem JUDr. Borisem Filemonem v právní věci žalobce: **PROJECT building s.r.o.**, se sídlem Brno, Erbenova 375/8, a vedlejších účastníků:

a/ Ing. arch. G KXXXXX, místem podnikání XXXXX,

b/ Ing. arch. A BXXXXX, místem podnikání XXXXX,

c/ Ing. arch. P SXXXXX, místem podnikání XXXXX,

zastoupených JUDr. Jaroslavem Brožem, advokátem se sídlem Brno, M. Steyskalové 62,
proti žalovaným: **1/ CENTROPROJEKT a.s.**, se sídlem Zlín, Štefánikova 167,

2/ VPÚ DECO PRAHA a.s., se sídlem Praha 6, Podbabská 1014/20,
zastoupeným JUDr. Stanislavem Knotkem, advokátem se sídlem Zlín, Kvítková 1569,
o ochranu autorských práv a ochranu proti nekalé soutěži,

t a k t o :

I. Žalovaní č. 1/ a 2/ jsou do 1 měsíce od právní moci rozsudku povinni společně a nerozdílně žalobci zaplatit 14.304.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 17.3.2008, přičemž zaplacením kterýmkoliv z žalovaných zaniká v rozsahu provedené platby povinnost platit ostatním žalovaným.

II. Žalovaní č. 1/ a 2/ jsou povinni nahradit žalobci společně a nerozdílně k rukám jeho právního zástupce náklady řízení v podobě: nákladů právního zastoupení 249.160,- Kč navýšených o 19% DPH a soudních poplatků v částce 572.160,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, přičemž zaplacením nákladů řízení kterýmkoliv z žalovaných zaniká v rozsahu provedené platby povinnost platit ostatním žalovaným.

III. Žalovaní č. 1/ a 2/ jsou povinni uhradit České republice na účet Krajského soudu v Brně společně a nerozdílně na nákladech řízení částku, jejíž vyčíslení se vyhrazuje samostatnému rozhodnutí.

Odůvodnění:

Návrhem ze dne 17.3.2008 domáhal se žalobce spolu s vedlejšími účastníky (dále: žalující strana) proti původně třem žalovaným ochrany autorských práv a to na základě následujících tvrzení: Žalující strana v rámci spolupráce s Krajským soudem v Brně na jeho podnět a pod jeho vedením vypracovala kolektivní architektonické autorské dílo - objemovou studii *Justičního areálu v Brně*, která měla být architektonickým jakož i vnitřním dispozičním řešením uvedeného komplexu. Toto dílo uvedenému soudu předala. Soud ze studie učinil nosnou část zadání veřejné zakázky na zhotovení díla – *Projektové dokumentace Justičního areálu v Brně* a v zadávací dokumentaci soutěže výslovně uvedl, že zhotovitel je povinen z uvedené studie vyjít a zároveň i povinen vypořádat případné závazky plynoucí z autorských práv jejích zpracovatelů. V soutěži zvítězili žalovaní CENTROPROJEKT a.s. a VPÚ DECO PRAHA a.s., kteří do návrhu smlouvy včlenili i podmínky obsažené v zadání: vycházet ze studie a vypořádat případné závazky z autorských práv a takto i byla smlouva na zhotovení *Projektové dokumentace Justičního areálu v Brně* uzavřena. CENTROPROJEKT a.s. a VPÚ DECO PRAHA a.s. uvedené autorské dílo – studii dále užívali a pozměňovali (přičemž byla podstatně snížena hodnota autorského díla), aniž by se jakkoli pokusili o získání souhlasu autorů – žalující strany a aniž by jim za užití a užívání autorského díla cokoli zaplatili. Přitom má předmětné autorské dílo i nemalou hodnotu podnikatelskou – hospodářskou. Žalující strana se domáhá ochrany autorských práv v té podobě, že by žalovaná strana měla v souvislosti s užíváním či jiným disponováním s dílem žalobci coby nositeli práv ke kolektivnímu dílu zaplatit peněžní částku, jejíž výše by měla být odvozena z obvyklé ceny nebo výše odměny za poskytnutí výhradní licence k užití předmětného autorského díla – studie. Jelikož přes snahu žalující strany se nepodařilo získat podklady v míře dostatečné pro přesné stanovení žalovaného nároku, byla v žalobě jeho výše vyjádřena cifrou osm milionů Kč, k níž žalující strana dospěla předběžným odhadem. Po změně právního zástupce se žalující strana marně pokusila o mimosoudní řešení pře, následně vzala se souhlasem vedlejších účastníků podáním ze dne 17.10.2008 návrh částečně zpět vůči původně prvému žalovanému Krajskému soudu v Brně, soud neshledal žádných zákonných překážek a proto usnesením z 21.10. 2008 podle § 96 odst. 1 o. s. ř. řízení částečně zastavil. Tímtež podáním ze dne 17.10.2008 žalující strana šířeji rozvedla skutková tvrzení, včetně právní kvalifikace o tom, že jde o nárok z bezdůvodného obohacení. Poukázala na to, že výše žalovaného bezdůvodného obohacení, vzniklého na straně žalovaných, kteří neoprávněně bez licence od žalobce nakládali s dílem, činí dle § 40 odst. 4 autorského zákona dvojnásobek obvyklé odměny. V této souvislosti ohledně žádosti o povolení změny – rozšíření žalobního petitu na částku 14.304.000,-Kč se zákonným úrokem z prodlení od 17.3.2008, soud neshledal žádných zákonných překážek a usnesením z 24. listopadu 2008 podle § 95 o. s. ř. rozšíření návrhu povolil.

Žalovaná strana v průběhu řízení opakovaně i po změně právního zástupce uvedla, že za nesporné pokládá skutková tvrzení strany žalující ohledně objemové studie a soutěže na veřejnou zakázku včetně smlouvy, zhotovení celého architektonického díla, zadání soutěže a text smlouvy s Krajským soudem Brno ohledně zakázky na projektovou dokumentaci *Justičního areálu*, jakož i to, že z předmětné studie projekční dílo vycházelo. Sdělila, že za klíčovou otázku sporu považuje právní hodnocení celé věci a že nárok žalobce neuznává. Tvrdila zejm. následující:

Žalobce není ve sporu aktivně legitimován, neboť předmětná studie není kolektivním dílem, protože nebyla na veřejnost uváděna pod jménem žalobce.

Tzv. ujednání o vypořádání autorských práv bylo jen alibistickou mechanickou klauzulí.

Daný případ využití studie v projektové dokumentaci spadal pod zákonnou licenci – bylo kryto účelem smlouvy o dílo.

Předmětná studie nebyla konečnou vyjadřovací podobou díla.

Objednatel – KS Brno – měl na základě smlouvy uzavřené s žalující stranou ve smyslu § 558 Obchodního zákoníku a § 61 Autorského zákoníku oprávnění sjednané dílo – studii užít a to

i prostřednictvím zhotovitelů projektové dokumentace – žalovaných. Šlo o dílo objednané a nikoli o dílo z „volné ruky“.

Na žalované nelze přenášet dopady nízké odměny, kterou si žalobce s KS Brno sjednal a kterou obdržel.

Osobnostní právo autorského dohledu si strana žalující samozřejmě vykonávat mohla, byť ovšem na vlastní náklady, nebo bylo možno autorský dozor řešit další veřejnou zakázkou.

Z výše uvedených důvodů žalovaná strana navrhovala, aby žaloba byla v celém rozsahu zamítnuta.

Žalování v průběhu řízení opakovaně odmítli návrhy žalobce na vypořádání v podobě vyplacení částky, odpovídající pouze obvyklé licenční odměně za užití předmětné studie.

Ve věci byla nařízena jednání na 25. 3., 15. 4., 29. 4., 1. 6., 17. 6., 25. 9. a 16. 12. 2009, při jednáních byly provedeny níže uvedené důkazy formou čtení listin, jejich ohledáním, porovnáním případně sdělením jejich podstatného obsahu, ohledáním studie i projektové dokumentace a jejich vzájemným porovnáním, účastnickými výpověďmi (prostřednictvím statutárních zástupců stran), výpovědí svědků dr. XXXXX a p. XXXXX, znaleckým posudkem spolu s výsledkem znalce, vzájemným porovnáním důkazů navzájem. Listiny a jiné důkazní prostředky použité (případně i opakovaně a ve vzájemném porovnání) v důkazním řízení: výpisy z obchodního rejstříku žalobce i žalovaných, výpisy základních dat v ARES ohledně vedlejších účastníků, výpis ohledně KS Brno – organizační složka státu, smlouva o dílo č. 1504 z 11. 2. 2004, faktura č. 10404 z 1. 12. 2004, objednávka KS Brno z 14. 2. 2005, předávací protokol z 18. 3. 2005, průvodní zpráva z 21. 3. 2005, část zadávací dokumentace od KS Brno, výsledky zadávacího řízení, smlouva o dílo č. zhotovitele 056022N002 a zadavatele Spr1467/2005, dodatek č. 1 Smlouvy zhotovitele č. 056022N002, Objemová studie justičního areálu v Brně, návrh spolupráce z 21. 9. 2005, dopis PROJECT Building z 12. 10. 2005, Stanovisko České komory architektů z 29. 10. 2007, sdělení investora Spr 584/2008 Spr 862/2008 z 28. 5. 2008, dopis předsedovi KS Brno z 26. 6. 2008 s návrhem smírného řešení sporu z téhož data, zápis z jednání ze dne 7.7.2008, listina označená jako znalecký posudek ze 7.5.2008 - zpracovaná Ing. arch. Luděkem Vejmanem, vyjádření k nabídce na mimosoudní řešení sporu datované 14. 10. 2008 ve Zlíně, tři slovníky spisovné češtiny, informace o ceně, dopis z 25. 8. 2005, Stanovisko k nabídce spolupráce a požadované odměně za autorská práva z 17. 10. 2005, část projektové dokumentace *Justičního areálu v Brně* určené pro územní rozhodnutí (a to situace, půdorysy, vizualizace), Profesní a etický řád České komory architektů, výčet osob podílejících se na zpracování projektové dokumentace, zadávací dokumentace pro zhotovení úplné projektové dokumentace pro projekt Justiční areál v Brně, výpis z databáze Ministerstva spravedlnosti ohledně znalců, znalecký posudek ak. arch. Jana Sapáka spolu s jeho výpovědí ohledně obsahu znaleckého posudku, výpis z databáze ARES ohledně osoby znalce, přepis CENTROPROJEKT a.s. z 22. 6. 2009.

V závěru řízení žalobce svým přednesem a odkazem na podání ze dne 24.3.2009 tvrdil následující:

V pravidlech veřejné soutěže její zadavatel určil, že dílo zhotovitele projektové dokumentace pro výstavbu Justičního areálu v Brně musí vycházet z předmětné studie. Tento regulativ byl na rozdíl od ostatních zadávacích podmínek tučně zvýrazněn, což nemá význam jen optický, ale je tím implicitně zdůrazněn význam této pasáže, šlo o *conditio sine qua non*. Zdůraznění se týká i nutnosti vypořádání případných závazků plynoucích z autorských práv zpracovatelů předmětné studie.

Ohledně pojmu *případně* se názory stran zásadně liší, žalobce proto odkázal na sémantický výklad z několika slovníků spisovného jazyka českého a dle žalobce to neznamená nic jiného než *odpovídající, přiměřený*. Užití právě zmíněné formulace má v kontextu § 35 odst. 2 občanského zákoníku a § 266 obchodního zákoníku zásadní význam a nejde o žádné slovíčkaření, přičemž

z uvedených ustanovení je zřejmá relevance jazykového vyjádření, které je v projednávané věci evidentně konformní s vůlí zadavatele veřejné zakázky.

Žalobce byl odměněn toliko za konzultační činnost 58.000,- Kč. Ohledně studie spravedlivou zvyklostem a zákonu odpovídající odměnu měl dostat právě cestou, která byla vyjádřena v zadávacích podmínkách v tučně vtištěném textu. A bylo na soutěžitelích, zda toto přijímají či ne, žalovaná strana to přijala, což dokazuje smlouva, kterou s ní uzavřel Krajský soud v Brně, ve které se doslova promítají zvláštní sjednané podmínky. Lze předpokládat a z hlediska práva i požadovat, aby se účastníci soutěže jako soutěžitelé chovali soutěžně korektně a tyto podmínky dodrželi. To se však ze strany žalované nestalo, proto je žalobce v postavení osoby, jejíž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena a dle § 53 obchodního zákoníku má právo se proti rušiteli domáhat vydání bezdůvodného obohacení dle ustanovení § 451 odst. 2 občanského zákoníku. Z hlediska soutěžních pravidel lze subsumovat jednání žalovaných jako majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.

Předmětnou smlouvu strany uzavíraly platně, měly vůli ji uzavřít. V souvislosti s výkladem předmětné smlouvy a podmínek protistranou, která akcentuje své tvrzení o nedostatečné určitosti ujednání a z toho dovozuje neplatnost části smlouvy pokud jde o klíčové ujednání, nutno zdůraznit nálezy Ústavního soudu: formalismus nesmí vést k nespravedlnosti, výklad smlouvy by měl směřovat ne k dovozování neplatnosti, nýbrž naopak. Při výkladu ujednání je třeba vyšetřit úmysl stran, porozumět smlouvě, celá kauza má i rozměr mravní, ale samozřejmě i právní. Jednání i zpochybňující tvrzení žalovaných jsou v rozporu s dobrými mravy, vyjadřuje to nemravnost jejich počínání coby soutěžitelů, kteří se na úkor žalobce obohatili tím, že nedodrželi pravidla hry, na která přistoupili.

Užití předmětné studie v jednotlivých fázích předmětné projektové dokumentace bylo nedílným a provázaným aktem, což potvrdil s úsměvem i znalec, nemůže být sporu o kontinuálním využití objemové studie, námitka promlčení proto neobstojí.

Došlo k souběhu porušení úprav autorskoprávní a soutěžněprávní, takže se vydání hodnotového ekvivalentu bezdůvodného obohacení v hodnotě licence lze domáhat z obou pramenů právní úpravy, souběh svědčí i o intenzitě zásahu.

Žalovaní v závěrečné řeči setrvali na svých tvrzeních o tom, že: klauzule o vypořádání ve zveřejněných zadávacích podmínkách byla nejasná, neurčitá a nejednoznačná, není zřejmé, zda je žalováno z titulu smlouvy uzavřené ve prospěch třetí osoby, ohledně autorských práv k předmětné studii šlo výhradně o vztah žalobce s Krajským soudem v Brně žalobce není ve věci aktivně legitimován, neboť nebyly naplněny zákonné znaky kolektivního díla – vedení a podnět k jeho zhotovení, žalobce svá rizika ze vztahu s Krajským soudem v Brně neoprávněně přenáší na žalované, výpovědi svědků – předsedy Krajského soudu v Brně a zaměstnance KS J. LXXXXXX byly rozdílné smluvní ujednání o vypořádání je neurčité, nebyly naplněny znaky generální klauzule o nekalé soutěži, úvaha žalobce o rozporu s dobrými mravy je jen spekulací, pokud by došlo k porušení smluvního vztahu, byla dána právní odpovědnost žalovaných jen vůči Krajskému soudu v Brně, případný závazek by byl promlčený s ohledem na marné proběhnutí subjektivní promlčecí doby znalec nebyl kompetentní podat v předmětné věci posudek a soud měl mimoto rozhodnout o provedení revizního posudku.

(Podrobněji tvrzení žalovaných nepřímo rozvedena ve skutkových zjištěních soudu, z obsahu těchto zjištění plyne, že soud má ta která tvrzení žalovaných za vyvrácená či neprokázaná).

Žalovaní požadovali úhradu nákladů řízení, které se zavázali specifikovat písemně do tří dnů, což neučinili.

Pro průběh jednání dne 16.12.2009 byl určen celý pracovní den, aby znalec mohl vyčerpávajícím způsobem odpovědět na všechny otázky stran. Účastníci všechny své otázky položili a znalec jim odpověděl. Strany dalších dotazů či pochybností neměly, spornou zůstala jen žalovanými tvrzenými nekompetentnost znalce. Poté bylo usnesením dokazování skončeno a následovalo poučení dle ustanovení § 119a o.s.ř. a závěrečné přednesy stran (původní časový odhad byl, že k nim dojde po odročení). Pak bylo jednání odročeno za účelem vyhlášení rozhodnutí ve věci a tento rozsudek byl veřejně vyhlášen v pondělí dne 28.12.2009, neboť poslední den lhůty dle § 156 odst. 2 o.s.ř. připadl na sobotu 26.12.2009 (původně uvažovaný lednový termín vyhlášení rozsudku by lhůtu překročil).

Soud při rozhodování vycházel: z autorského zákona č. 121/2000 Sb. ve znění po novele č. 81/2005 Sb. a před novelou č. 186/2006 Sb. (dále jen AutZ), jakož i z ustanovení obchodního zákoníku ve znění platném a účinném v době uzavírání smlouvy na zhotovení projektové dokumentace (části první hlavy V. dílu I. o hospodářské soutěži a II. o nekalé soutěži, části třetí hlavy první ohledně závazkových vztahů a výkladu projevu vůle), ze zákona o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. ve znění platném a účinném v době vyhlášení a ukončení soutěže na veřejnou zakázku.

Výpisy z obchodního rejstříku žalobce má soud za prokázanou jeho právní subjektivitu a za zjištěný jeho předměty podnikání a to: **projektová činnost ve výstavbě**, inženýrská činnost v investiční výstavbě. Dále má soud za prokázané, že jedním ze dvou společníků a zároveň i jednatelem je Ing. arch. P S..

Výpisy základních dat z veřejně přístupné databáze ARES ze 17. 3. 2008 má soud za prokázané, že vedlejší účastníci na straně žalobce: A BXXXXX – architekt, Ing. arch. G KXXXXX a Ing. arch. P SXXXXX jsou zapsáni jako osoby samostatně výdělečně činné se zaměřením na **architektonické a inženýrské činnosti (včetně projektování)**.

Výpisy z obchodního rejstříku žalovaného č. 1/ byla ověřena jeho právní subjektivita (od 3. října 2003) a zjištěno, že jeho předměty podnikání jsou zejména: **projektová činnost ve výstavbě, inženýrská činnost v investiční výstavbě, geologické práce, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, výkon zeměměřičských činností, projektování elektrických zařízení, specializované stavební činnosti**.

Výpisy z obchodního rejstříku žalovaného č. 2/ byla ověřena jeho právní subjektivita (od 3. října 2003) a zjištěno, že jeho předměty podnikání jsou zejména: **projektová činnost ve výstavbě, inženýrsko-technická činnost ve stavebnictví**.

Výpisem základních dat z veřejně přístupné databáze ARES má soud za prokázané, že Krajský soud v Brně je organizační složkou státu se zapsanou odvětvovou klasifikací: **činnosti v oblasti spravedlnosti a soudnictví**, a že tedy v oblastech spojených s investiční výstavbou včetně sjednávání smluv o projekčních a architektonických dílech nepůsobí a ani nemůže působit v roli profesionála, natožpak ohledně tak výjimečné zakázky, jakou bylo zhotovení projektové dokumentace celého justičního areálu.

Výše uvedenými výpisy ve spojení s obsahem předmětné studie, s vyhlášením veřejné soutěže a zveřejněním jejích výsledků, se souhlasnými tvrzeními stran a s výpovědí a posudkem znalce o důsledném využití studie v projektové dokumentaci *Justičního areálu v Brně*, má soud za prokázaný soutěžitelský vztah žalující i žalované strany v odvětvích projektování a architektury.

Soud vzal ve smyslu ust. § 120 odst. 4 o.s.ř. za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků o tom, že mezi stranami sporu není pochyb o tom, že do předání předmětné studie v březnu roku 2005 byla žalující stranou tato studie, nesoucí označení *Justiční areál v Brně* s upřesněním, že jde o *Městský soud v Brně, Okresní soud Brno-venkov a Městské státní zastupitelství*, zpracována a že byla předána Krajskému soudu v Brně, jenž tuto studii učinil součástí svého zadání veřejné zakázky.

Listinou označenou jako *Zadávací dokumentace pro zhotovení úplné projektové dokumentace pro projekt „Justiční areál v Brně“* má soud za prokázané, že:

zadavatel (stát a jeho organizační složka Krajský soud v Brně) byl zastoupen svým předsedou JUDr. J.P. (a nikým jiným – o tomtéž svědčí i výhradně jeho podpisy na smlouvě i na jejím dodatku č.1),

v článku 2. *předmět veřejné zakázky* byla zvlášť prezentována a zdůrazněna podmínka tohoto znění: *Zhotovení úplné plné projektové dokumentace pro výstavbu „Justičního areálu v Brně“ bude vycházet z „objemové studie“ zpracované obchodní společností PROJECT building s.r.o. z března 2005, která je přílohou č. 1 zadávací dokumentace, zejména v řešení vnitřních prostor a provozních vazeb objektů „Justičního areálu v Brně“, v jejich půdorysu, v jejich umístění v dané lokalitě a v jejich dopravním napojení; nově bude řešena fasáda objektu soudů, a to s ohledem na jejich zabezpečení (minimalizování možnosti přístupu do objektu po prvcích vystupujících z fasády), a to vše při nutnosti vypořádání případných závazků plynoucích z autorských práv zpracovatelů předmětné studie.*

v článku 3. bodě 3.1 pod písm. c) zadavatel stanovil, že: *Celková nabídková cena musí obsahovat veškeré náklady spojené s úplným a kvalitním dokončením a předáním díla.*

Obsah podmínky vypořádání autorských práv ke studii ve spojení s obsahem podmínek o *nabídkové ceně celkové* (včetně členění nabídkové ceny dle fází projektové dokumentace) soud dospěl k závěrům, že jsou obsahově propojené, a že dle nich uchazeč soutěže měl vyhodnotit, projednat a dohodnout se alespoň rámcově (či z hlediska způsobu, jakým by mělo k vypořádání dojít) o vypořádání případných závazků z autorských práv zpracovatelů předmětné studie a výsledek vypořádání měl a musel promítnout do svého návrhu smlouvy o dílo.

Pětistránkovým výtiskem z elektronického *informačního systému o veřejných zakázkách* má soud za prokázané zejm. tyto *VÝSLEDKY ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ* : ... 2.4.8. *osoby oprávněné jednat jménem zadavatele: JUDr. J. PXXXXX (jako výhradní a jediný), Jan LXXXXX* je v bodě 2.6 uveden a to jen jako *kontaktní osoba* zadavatele, tedy nebyl oprávněn jménem zadavatele závazně jednat – argumentaci žalovaných ohledně oprávnění této osoby jednat jménem zadavatele shledal soud lichou. V bodě 6. uvádějícím vítěze soutěže je jako *vedoucí uchazeč sdružení* uveden žalovaný č. 1/, žalovaný č. 2/ coby další účastník sdružení je v bodě 6.4 resp. 6.4.1 nezaměnitelně označen svým identifikačním číslem. Sdělením resp. výpověďmi žalovaných ve spojení s výpověďmi svědků JUDr. J. PXXXXX aj.J. LXXXXX má soud za prokázané, že žalovaní se ohledně zadávacích podmínek na nic nedotazovali a tedy i vůči podmínce vypořádání autorských práv nedali sebemeně najevo, že by tato pasáž byla pro ně nejasná či nesrozumitelná. Obsahem uvedených výpovědí má soud za prokázané i to, že předmětná soutěž na veřejnou zakázku (resp. její zadání či výsledky) nebyla v zákonné lhůtě sebemeně zpochybňována či napadena ani žalovanými, ani jinými subjekty. Adresát povinnosti vedoucí k vypořádání musel být účastníkem soutěže o veřejnou zakázku zřejmý: nemohl jím být nikdo jiný, než zhotovitel předmětné projektové dokumentace.

Listinou v podobě *SMLOUVY O DÍLO* má soud za prokázané, že: v záhlaví spolu s logem žalovaného č.1/ nese č. *smlouvy zhotovitele 056022N002* a rukopisně doplněné označení zadavatele *Spr1467/2005*,
pokračování

v čl. I. *SMLUVNÍ STRANY* je jako zhotovitel označeno *sdružení Justičního areálu*, sestávající z obou žalovaných, s tím, že zmocněncem a představitelem účastníků sdružení je žalovaný č.1/,
v článku II. jsou jako předmět díla zejm. sjednány příprava a zhotovení úplné projektové dokumentace pro realizaci stavby *Justiční areál v Brně*,
v článku III. bodu 6. je mimo jiné sjednána podmínka ***vypořádání případných závazků plynoucích z autorských práv zpracovatelů předmětné studie***,
v článku XVI. sjednáno, že ...spory budou rozhodovány podle pravidel *Asociace rozhodců České republiky* a to jediným rozhodcem, jmenovaným prezidentem této asociace,
v článku XXI. bodu 4. uvedeno, že *pokud není v této smlouvě uvedeno jinak, řídí se tento smluvní vztah příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku*,
je datována nejprve ve Zlíně 20. 6. 2005 s připojením podpisu a razítka prvního žalovaného, v Praze 1. 6. 2005 s připojením dvou podpisů a razítka druhého žalovaného a následně v Brně dne 21. 6. 2005 za objednatele s připojením podpisu předsedy KS a razítka KS Brno.
Adresát povinnosti vedoucí k vypořádání musel být smluvním stranám zřejmý: nemohl jím být nikdo jiný, než zhotovitel předmětné projektové dokumentace. Nepřímo to potvrdila i účastnická výpověď druhého žalovaného dne 29.4.2009 - bránil se jen tím, že žádná autorská práva neshledal.

K dotazu soudu strana žalovaná sdělila, že text smlouvy sepsal žalovaný č. 1/ CENTROPROJEKT a.s.

Listinou označenou jako *Dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo zhotovitele č. 056022N002* má soud za prokázané, že ke smlouvě byl dne 20.4.2006 podpisem zmocněného místopředsedy představenstva prvního žalovaného a podpisem předsedy KS Brno uzavřen dodatek týkající se především předmětné studie a to:
rozšíření předmětu díla (čl. II. smlouvy) o bod g) v podobě *úpravy a aktualizace ... studie, předané objednatelem zhotoviteli ... spočívající v aktualizaci vnitřního dispozičního řešení objektů*, včetně časově prioritního řešení tohoto bodu,
v tomto kontextu i doplnění čl. III. smlouvy o bod 7. ohledně způsobu předání upravené studie a v souvislosti s úpravami studie i prodloužení termínu v čl. IV. smlouvy,
jakož i změnu ujednání o ceně díla (čl. V. smlouvy) mj. s ujednáním *b) cena za úpravu studie ... 120.000,- Kč bez DPH*,
doplnění čl. VI. Platební podmínky o bod 2.10 ohledně splatnosti ceny za úpravu studie.
Obsah dodatku (ve spojení se znaleckým posudkem a porovnáním původní studie s projektovou dokumentací) svědčí i o nikoliv malém zásahu do původní studie žalobců.
Přitom nebylo žalovanými sebestačně tvrzeno natožpak prokázáno, že by úpravy studie, dle obsahu ujednání evidentně zasahující do jejího architektonického řešení, jimi byly projednány a odsouhlaseny s autory studie, zastoupenými žalobcem. Přitom žalovaná strana nevyvrátila tvrzení žalobce a důkazy provedené sdělením podstatného obsahu žalobcových dopisů z 25.8.2005 a 12.10.2005 ve spojení s návrhem spolupráce z 21.9.2005 o tom, že byla žalobcem písemně i na schůzkách žádána o sjednání autorské spolupráce a že o autorskoprávních nárocích žalobce včetně finančních měla vědomost, aniž by žalovaní k narovnání vztahů se žalobcem (nositelem práv z kolektivního díla) cokoli konstruktivního podnikli.

Druhý žalovaný při soudním jednání dne 29.4.2009 jako účastník, reprezentovaný členem představenstva Ing. T. J. na základě zmocnění uděleného mu představenstvem 28. 4. 2009, ohledně závazku *nutnosti vypořádání případných závazků plynoucích z autorských práv zpracovatelů předmětné studie* vypovídal a touto účastnickou výpovědí má soud za prokázané:

Druhý žalovaný se o zakázce dozvěděl z Centrální evidence zakázek zveřejněné v elektronické podobě na Internetu a pak si u zadavatele vyzvedl v tzv. „papírové podobě“ zadávací dokumentaci. Ze zadání soutěže vyplynulo, že hodnota projektových prací by měla být cca do 30.000.000,- Kč. Po seznámení s obsahem zadávací dokumentace kontaktoval možné spolupracující subjekty, pak s prvním žalovaným uzavřel smlouvu o sdružení. Tato smlouva upravovala podmínky, za jakých se budou žalovaní podílet na nabídce – tzv. kvalifikaci, a další okolnosti jakož i to, že sdružení bude zastupovat první žalovaný. Účastníci sdružení se seznámili se zadávacími podmínkami, probrali jejich obsah a standardním způsobem finančně ocenili činnost zhotovitelů. V soutěži zvítězili a uzavřeli smlouvu se zadavatelem. Poté následovalo standardní projektování vstupní projektové dokumentace k územnímu řízení. V průběhu projektování zástupce sdružení (CENTROPROJEKT) dostal od žalující strany dopis s upozorněním, že je využíváno autorské dílo, aniž by byla vypořádána licence pro užití údajných autorských práv žalobce při zpracování projektů žalovanými. Následně asi několik týdnů od podpisu smlouvy se zadavatelem došlo ke schůzce sdružení se žalující stranou ohledně autorských práv. Žalobce sdělil, že sdružení užívá jeho dílo bez souhlasu a bez udělení licence. V debatě o možné spolupráci a o případném uhrazení licence sdružení vyslechlo žádost žalující strany. Teprve pak sdružení požádalo investora o předložení dokumentů ohledně předmětné studie. Sdružení obdrželo od KS Brno materiály a druhý žalovaný ve své výpovědi nepodložené uvedl, že licence je obsažena v rámci smlouvy na objemovou studii údajně uzavřené KS Brno se žalující stranou. Investor sdružení požádal, aby se žalující stranou došlo k nějakému kompromisu formou spolupráce. Sdružení si od žalobce vyžádalo písemnou nabídku ohledně uvažovaného podílu a cenách na jednotlivých stupních projektové dokumentace. Návazně sdružení většinou za účasti investora záležitost projednávali a návrh žalující strany především pro rozpory ohledně ceny a rozsah činností neakceptovalo a nabídlo žalující straně výkon autorského dohledu (nikoliv autorského dozoru) v cenovém rozpětí do dvou milionů Kč. Mezi tím pokračovaly smlouvené projektové práce. Přibližně do čtvrt roku po zahájení projektových prací proběhlo neúspěšné jednání o požadavcích žalující strany, která avizovala, že se svých nároků bude muset domáhat soudní cestou.

Druhý žalovaný byl toho subjektivního názoru, že míra závazku k vypořádání autorských práv k předmětné studii nebyla přesně určena, měl by to být závazek vůči architektům. Při soutěži a při uzavírání smlouvy účastníci sdružení tento závazek zvláště neprobírali.

Klauzuli zadávacích podmínek ohledně vypořádání autorských práv žalovaní začlenili do smlouvy o dílo na zhotovení projektové dokumentace, autorská práva jsou v ní uvedena ale nebyla žalovanými vypořádána údajně proto, že žádná taková autorská práva neshledali.

Dle subjektivního názoru druhého žalovaného nebyla v podmínkách soutěže autorská práva třetích osob dostatečně specifikována, nezahrnuli je proto do svých kalkulací. Přitom žádný z žalovaných neučinil ohledně předmětné textace zadávacích podmínek vůči zadavateli ani vůči žalující straně dotaz, a to ani ohledně jakých autorských práv ke studii by mělo být něco řešeno. Prý pro podání nabídky neměli potřebu se zeptat.

Druhý žalovaný se v jiných obchodních případech setkal s tím, že součástí smluv bylo vypořádání nějakých autorských práv. Namítal, že v takových případech byla specifikována částka a to, zač by měla být placena, a že teprve za těchto okolností bylo vypořádání zakalkulováno do ceny (k tomu nutno zopakovat z účastnické výpovědi to, že žádný z žalovaných neučinil ohledně předmětné textace zadávacích podmínek vůči zadavateli ani vůči žalující straně dotaz, a to ani ohledně jakých autorských práv ke studii by mělo být něco řešeno).

První žalovaný, reprezentovaný předsedou představenstva Ing. V.K., při soudním jednání 25.9.2009 vypovídal a touto účastnickou výpovědí má soud za prokázané:

Prvý žalovaný prostudoval podmínky soutěže společně s druhým žalovaným, učinili nabídku a v soutěži zvítězili.

Prvý žalovaný nanese svůj subjektivní názor, že požadavek v zadávacích podmínkách a smlouvě o tom, že by se měly vyrovnat závazky vůči autorům předmětné studie, byl obecný a že by v těchto dokumentech musely být stanoveny nějaké bližší podmínky. Tento názor shledal soud naprosto lichým v kontrastu s tím, že prvému žalovanému byly zadávací podmínky zcela jasné a že se v podobných případech setkal s tím, že byly podmínky jiného autora v zadání stanoveny, byť konkrétněji.

Soud neuvěřil sdělení prvního žalovaného, že v průběhu projekčních prací nedošlo ke vznesení požadavků na zaplacení žalující straně, to ostatně vyvrací i výpověď účastníka o tom, že nějaká jednání se žalobcem probíhala.

Smlouvu připravovali zaměstnanci prvního žalovaného Ing. S. a právník spolu s druhým žalovaným, za prvního žalovaného ji po seznámení se s podrobnostmi podepsal předseda představenstva.

O finančních nárocích z titulu autorských práv se diskutovalo, první žalovaný neměl v úmyslu žalobci něco uhradit, jednalo se jen o případné spoluúčasti na projektových pracích.

Prvý žalovaný byl toho názoru, že případná autorská práva žalující strany měla být uplatněna přímo vůči objednateli KS Brno.

Výpověď prvního žalovaného byla z důvodů na jeho straně (zejm. nedostavení se k soudnímu jednání dne 17.6.2009 a to nikoliv pro dlouhodobě plánované zahraniční cesty) realizována až s odstupem dlouhých čtyřech měsíců od účastnické výpovědi druhého žalovaného (tudíž bylo možno pečlivě připravit formulace reagující na již dosud provedené dokazování a zmenšit dopad obsahu výpovědi druhého žalovaného či svědků) a její spontaneita či autenticita je tím dle názoru soudu značně zpochybněna. Jeho účastnickou výpověď ohledně klíčové povinnosti k vypořádání autorskoprávních závazků vyhodnotil soud jako krajně rozpornou:

Na jedné straně zmiňuje, že se společnost s podobnými závazky k vypořádání setkala, ty však byly konkrétnější. Zároveň potvrzuje, že pro společnost byly zadávací podmínky zcela jasné! Na druhé straně závazek k vypořádání zpochybňuje a účelově tvrdí, že šlo o frázi obecnou a že by pro řešení závazků musely být stanoveny nějaké bližší podmínky.

Přitom výpověď svědka J. LXXXXX, učiněnou při soudním jednání dne 17.6.2009, má soud za prokázané, že v průběhu soutěže nikdo ohledně zadání nečinil žádné dotazy a ani po podpisu smlouvy nikdo nic nenamítal a na nic se neptal.

Výpověďmi obou žalovaných ve spojitostech: s výpovědí svědka XXXXX, s obsahem zadávacích podmínek, s Profesním a etickým řádem České komory architektů (zejm. § 17 odst. 1 až 3) a s textem jimi zpracovaného návrhu smlouvy má soud za prokázané, že:

žalovaní se s předmětnou studií a s obsahem zadávacích podmínek veřejné zakázky před sepsáním svého návrhu smlouvy důkladně seznámili, zadavatele se na nic neptali,

žalovaní si podmínky vypořádání autorských práv byli vědomi a jen nepodnikli a ani neměli v úmyslu podniknout žádné kroky k tomu, aby si zjistili jaký je rámcový či zcela konkrétní finanční rozsah takového vypořádání, žalovaní přitom byli jakožto profesionálové v projektování a architektuře způsobilí např. vlastním odhadem po prozkoumání obsahu studie a porovnáním s kalkulacemi běžnými v investiční výstavbě (a v architektuře a projektování zvláště) a doplněným dotazem a jednáními se žalobcem (zřetelně označeným téměř na každém listu předmětné studie), popř. si takovýto odhad mohli nechat zpracovat třetím odborným subjektem,

pokračování

žalovaní před zpracováním návrhu smlouvy standardním způsobem finančně ocenili činnost zhotovitelů projektové dokumentace – což se dle povahy sjednávaného díla nemohlo obejít bez ocenění jeho architektonické – autorské části, přebírané v rozhodující míře z předmětné studie, žalovaní od samého počátku neměli sebemenší úmysl se s žalující stranou vyrovnat a nebyli v dobré víře.

Odpovědnost za porušení autorského práva (a obdobně i odpovědnost nekalosoutěžní) je objektivní a k jejímu vzniku zákon nevyžaduje zavinění. Proto jsou ke vzniku odpovědnosti právně bezvýznamné námitky žalovaného, že nebyl povinen zkoumat, jaké že byly k vypořádání autorskoprávní nároky dle zadávacích podmínek a dle návazné smlouvy na zhotovení projektové dokumentace (rozsudek MS Praha spis. zn. 7 C 138/89). Pokud žalovaní přes výzvy žalující strany a přes ustanovení etického a profesního řádu Komory architektů a přes požadavek zadávacích podmínek a ujednání smlouvy se nechtěli s žalující stranou ohledně autorskoprávních nároků vypořádat, byli si žalovaní alespoň v hrubých rysech vědomi toho, že nakládají s autorským dílem bez patřičného oprávnění, z motivu jejich jednání jakož i vzhledem ke všem dalším skutečnostem a okolnostem v odůvodnění tohoto rozsudku popsaných (zejména v hodnocení obsahu účastnických výpovědí žalovaných) je zřejmé, že si žalovaní byli vědomi neoprávněnosti svého zásahu do ochrany autorských práv strany žalující a je tedy dáno, že z jejich strany šlo o jednání úmyslné (NS 5 Tdo 765/2005).

Profesní a etický řád České komory architektů (dále jen Komory, popř. Profesní a etický řád) ze dne 16. 4. 1994, účinného od 16. 4. 1994, ve znění dalších úprav z let 1995 – 2007, stanoví řadu povinností ve vztazích: k profesi, ke klientovi, ke společnosti, k ostatním architektům, ke své Komoře. To vše mělo zásadní význam pro závěry soudu ohledně jednání žalovaných v rozporu a se zvyklostmi daného oboru (architektury v rámci projektování staveb) i pro hodnocení jednání či opomenutí žalovaných a soud má tímto řádem za prokázané že:

Ve vztahu k profesi § 2 zavazuje architekta všemožně přispívat k šíření dobrého jména architektury a architektů. Dle odst. 2 § 5 je *architekt povinen ke spolupráci přizvat dalšího architekta...*, pokud svou povahou nebo náročností tuto spolupráci vyžadují.

Ve vztahu ke klientovi je dle odst. 1 § 17 *architekt povinen předcházet vzniku rozporů s klientem, a to zejména včasným správným a úplným sjednáním smluvních podmínek*. V rozporu s tímto imperativem žalovaní v daném sporu svými tvrzeními, činěnými až s odstupem tří a více let po akceptaci zadání soutěže a uzavření smlouvy, začali zpochybňovat podmínku vypořádání autorských práv, obsaženou jak v zadání soutěže tak i ve smlouvě jimi textově připravené.

Ve vztahu ke společnosti dle § 23 *architekt předchází vzniku střetu zájmů ve vztahu k laické i odborné veřejnosti* – což žalovaní evidentně porušili, když přinejmenším po výzvách činěných před zahájením sporu i v jeho průběhu nenavrhli rozumné kompromisní řešení pro žalobce.

Ve vztahu k ostatním architektům:

§ 26 nazvaný *autorská práva a povinnosti architekta* **před** převzetím zakázky má pro hodnocení vztahu stran sporu zásadní význam, neboť:

v odst. 1 zavazuje: *Architekt respektuje a chrání práva k duševnímu vlastnictví, zejména autorská práva ostatních architektů, jakož i všech dalších osob. Architekt se zároveň vůči těmto osobám vyvaruje zneužívání svých autorských práv*. Jak plyne ze zjištění soudu z obsahu přednesu znalce resp. jeho posudku a z níže popsaného Stanoviska Komory, žalovaní ani nerespektovali práva ke kolektivnímu dílu – studii žalobce (nepokusili se získat licenci ani si nevyžádali souhlas), dokonce svá autorská práva zneužili a v projektové dokumentaci žalobce pokračování

ani jím reprezentované autory nezminili a provedli do architektonického díla neprojednané, neodsouhlasené zásahy.

v odst. 2: *Architekt uvádí na dokumentaci jako celku kromě svého razítka a podpisu též jména všech osob, které se na vypracování dokumentů autorsky podílely.* Tuto svou povinnost vůči žalobci a vedlejším účastníkům žalovaní rovněž nesplnili.

V odst. 3: *Architekt nepřevzme rozpracovanou zakázku bez vědomí jejího původního zhotovitele. Před převzetím zakázky musí architekt neprodleně písemně informovat o zakázce jejího původního zhotovitele a ověřit, zda původní zhotovitel a zadavatel jsou řádně vypořádáni.*

Rovněž tyto zásadní povinnosti vůči žalobci a vedlejším účastníkům žalovaní nesplnili, ač k tomu byli nabádáni zadávacími podmínkami. Ve světle tohoto ustanovení (jakož i ustanovení § 26 odst. 1) je zřejmé, že žalovaní při využívání studie a při odmítání návrhu žalující strany na vypořádání zcela jednoznačně nebyli v dobré víře.

V odst. 4: *Architekt nevyužije autorské dílo jiného architekta při zhotovování své vlastní zakázky bez jeho výslovného písemného souhlasu, popřípadě uzavřené licenční smlouvy.* Též tuto svou povinnost vůči žalobci a vedlejším účastníkům žalovaní nesplnili.

V odst. 5: *Architekt nepřevzme zakázku, jejímž předmětem je změna zrealizovaného díla, zejména pokud...* Žalovaní přes výzvy žalobce na zakázce projektové dokumentace začali pracovat včetně změny samotné žalobcovy studie (viz Dodatek č. 1 ke smlouvě), aniž by získali přinejmenším předběžný souhlas žalobce.

Ve vztahu ke Komoře dle § 28 architekt při jednání s klienty, veřejností, orgány veřejné správy a jinými subjekty architekt ctí Komoru, respektuje její vnitřní řády, rozhodnutí a stanoviska. Žalovaní však nerespektovali Stanovisko Komory z 29. 10. 2007 níže rozvedeného obsahu.

S ohledem na obsah výše uvedených ustanovení *Profesního a etického řádu* soud konstatoval, že jej žalovaná strana svým postupem vůči žalobcům mnohonásobně porušila. To svědčí o chování, které je v zásadním rozporu se zvyklostmi v oboru architektury a které svou povahou narušilo i mimo jiné uvedeným řádem chráněná autorská práva žalobce a svědčí i o nekalosoutěžním chování žalovaných vůči žalobci.

K žádosti žalující strany vydala Česká komora architektů dne 29. 10. 2007 pod čj. 1193-2007/Pl-On Stanovisko k zásahu do autorských práv k projektu stavby Justičního areálu v Brně. S tímto Stanoviskem byli žalovaní seznámeni, ať již stranou žalující nebo prostřednictvím soudu (např. při nahlížení do spisu nebo nejpozději při dokazování). Přitom dle výše uvedeného ustanovení § 28 *Profesního a etického řádu* Komory byli povinni respektovat Stanovisko Komory. Stanovisko konstatuje autorství studie a základní rysy architektonického díla, jakož i to, že tento základní tvarový, provozní a dispoziční koncept byl cele zpracovatelem projektu (žalovanými) převzat. Přesto autoři původní koncepce (studie) nebyli žalovanými uvedeni ani na rozpiskách projektové dokumentace, ani v průvodní zprávě k dokumentaci pro územní řízení. Komora vyslovila závěr, že předmětná studie je a byla autorským dílem, takže pokud někdo užije dílo bez autora souhlasu ke zpracování dalších fází projektové dokumentace, dopouští se nepochybně přestoupení řady ustanovení Autorského zákona. Komora dále zdůraznila, že autorský přínos má nejmocnější intenzitu v úvodních fázích projektování, za které lze považovat fázi návrhu – studii. Komora porovnála studii i projektovou dokumentaci, vyhodnotila odchylky a vyslovila, že zpracovatel projektu prokázal podstatné neporozumění původního konceptu a svými zásahy do studie mimo jakoukoliv pochybnost snížil autorskou i uživatelskou hodnotu studie žalobce (resp. autorů jím zastupovaných). Komora vyslovila, že původní autoři konceptu by měli mít i v projektovém díle žalovaných právo na uvedení svého autorství či spoluautorství, čemuž odpovídá povinnost žalovaných uvádět původního autora. Ohledně vztahů mezi stranami sporu Komora zmínila, že právní řád umožňoval a umožňuje pokračování

zhotovitelům projektové dokumentace zadat práce fází navazujících na předmětnou studii jejím autorům.

V *Závěru I. Stanoviska* Komora konstatovala, že projektová dokumentace Justičního areálu v Brně vycházela zcela nepochybně ze studie žalobcem reprezentovaných autorů, přičemž je důvodné podezření, že došlo k neoprávněnému zásahu do autorských práv, jehož důsledkem bylo snížení hodnoty tohoto autorského díla (studie) a následně též k újmě majetkové.

Komora s podrobně odůvodněným výpočtem uvedla, že úplata za poskytnutou výhradní licenci k předmětné studii by činila 8.062.050,- Kč, což je suma řádově odpovídající výpočtu znalce ak. arch. Šapáka (7.779.474,- Kč).

Komora zdůraznila, že ani v případě získání výhradní licence k užití architektonického díla nelze provést do dokumentace stavby takové zásahy, které architektonické dílo znehodnotí.

I výše rozvedená zjištění, vycházející z *Profesního a etického řádu České komory architektů* a ze *Stanoviska* této komory, vedla soud k závěru o pravdivosti tvrzení žalobce o porušení jeho autorských práv žalovanými a o nekalosoutěžním jednání žalovaných, kteří bezostyšně nakládali s cizím dílem (studií žalobce) a dokonce do něj i zasahovali. V celé nahotě tak vyšlo najevo jejich zneužívání převahy ekonomicky silných subjektů v soutěžních vztazích. Naprostým ignorováním smluvního ujednání se zadavatelem ohledně autorských práv vážících se ke studii žalovaní s cílem poškodit práva třetí osoby – žalobce přes jeho výzvy projevíli neúměrnou míru bezohlednosti a nedostatku respektu k právnímu styku (viz J. Salač in Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu, str. 43).

Výše uvedenými výpisy z obchodního rejstříku žalovaných akciových společností ve spojení s obsahem a výsledkem vyhlášeném veřejné soutěže spolu s obsahovou náplní výše uvedené smlouvy, s tvrzeními stran a jejich účastnickými výpověďmi, má soud ve smyslu ustanovení odst. 3 § 266 ObchZ za prokázané tyto okolnosti související s projevem vůle v podobě vystavení návrhu smlouvy:

žalované firmy jsou (na rozdíl od zadavatele veřejné zakázky) profesionály v oblasti investiční výstavby a projektování

a v rámci toho i tvorby či užití architektonických děl chráněných autorským zákonem,

zároveň že při své smluvní činnosti disponují svými či sjednanými externími profesionálními právníky specializovanými na uzavírání smluv.

O tom, že projev vůle v podobě návrhu smlouvy zahrnuje či přihlíží k autorskoprávním aspektům projektových děl, svědčí mj. bod 4. článku IX. smlouvy:

Ochrana autorských práv se řídí ustanoveními zákona č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (autorský zákon) a veškerými mezinárodními dohodami o ochraně práv k duševnímu vlastnictví, které jsou součástí českého právního řádu, a příslušnými ustanoveními zákona o přestupcích, popřípadě trestního zákona.

Označení autorství:

- Zhotovitel je oprávněn uveřejnit svoje dílo při zachování zájmů objednatele a má při uveřejnění právo uvést svoje jméno.

Dle ujednání článku XXI. bodu 4. smlouvy se tento smluvní vztah řídí příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku (dále jen ObchZ), soud v tomto směru přihlédl i k ustanovení § 261 odst. 1 a § 262 odst. 1 a 2 ObchZ. Ohledně výkladu smlouvy proto soud vyšel z kogentního ustanovení § 266 ObchZ jakož i z obecných ustanovení občanského zákoníku, neboť díl druhý části třetí ObchZ je výslovně označen jako *Některá ustanovení o právních úkonech*. Ustanovení ObchZ proto úzce souvisí s ustanoveními části první hlavy čtvrté občanského zákoníku (dále jen OZ) a to s §§ 34-51 OZ. Přitom dle § 43 OZ jsou účastníci pokračování

povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů (tataž povinnost je obsažena i v Profesním a etickém řádu komory) – soud z tvrzení strany žalované neshledal, že by v průběhu zadávacího řízení a při svém sepisu návrhu smlouvy naplnila svou hmotněprávní smluvní prevenci a učinila cokoli, aby odstranila (až v soudním řízení tvrzenou) údajnou nejasnost smlouvy ohledně vypořádání případných autorských práv k předmětné studii, pro níž se dovolává částečné neplatnosti smlouvy. Svědek JUDr. J. PXXXXX, předseda Krajského soudu v Brně, při soudním jednání dne 29.4.2009 vypověděl mj., že zadávací dokumentace záměrně obsahovala odstavec, ve kterém zadavatel vítěze soutěže druhou zavázal podmínkou: *to vše při nutnosti vypořádání případných závazků plynoucích z autorských práv zpracovatelů předmětné studie*. Tato podmínka byla dle svědka uvedena za tím účelem, že pokud dojde vítěz soutěže k závěru, že žalující straně přináleží nějaká autorská práva ve vztahu k projektové dokumentaci Justičního areálu v souvislosti s předmětnou studií, pak by měl vítěz zajistit vypořádání autorských práv zpracovatelů předmětné studie. Svědek k dotazu odpověděl doslova: výhrada nutnosti vypořádání byla míněna pro ten případ, že vítěz soutěže zjistí, že jsou využita autorská práva vítězem soutěže, tak je má vypořádat. Mj. jiné i touto svědeckou výpovědí má soud za prokázaná tvrzení žalující strany o jednoznačné smluvní povinnosti žalovaných vypořádat se žalující stranou autorská práva za užití předmětné studie. Soud ohledně vypořádání případných autorských práv k předmětné studii a ve vztahu k ujednání čl. VIII. bod 2. o podkladech a spolupůsobení objednatele (zadavatele) jakož i bodu 4. ohledně výhrady právních vad podkladů a písemného zmocnění k právním úkonům, předaných zadavatelem učinil (i ve spojitosti s výše uvedeným obsahem výpovědi svědka JUDr. J. PXXXXX) závěr, že ustanovení o vypořádání autorských práv ke studii žalovanými je v postavení speciálního ujednání oproti obecnějším ujednáním o poskytnutí podkladů (že tyto podklady a zmocnění jsou bez právních vad a že neporušují zejména práva třetích osob), je notorií, že ustanovení či ujednání speciální má přednost před obecným. Soud došel k závěru, že úmysl zadavatele byl žalovaným znám, nebo jim musel být znám (ve smyslu ustanovení odstavce prvního § 266 ObchZ), neboť při výkladu vůle nutno dle § 266 odst. 3 ObchZ vzít v potaz veškeré okolnosti s projevem vůle související. Tyto okolnosti spočívaly jednak v tom, že žalované firmy jsou profesionály v oblasti investiční výstavby a projektování a v rámci toho i tvorby či užití architektonických děl chráněných autorským zákonem (nemohla jim tudíž být projevená vůle zadavatele veřejné zakázky ohledně vypořádání případných autorských práv k předmětné studii nejasná či neurčitá). Dále o odborné vědomosti autorskoprávních návazností svědčí mj. i ujednání, které žalovaná strana z vlastní iniciativy zakomponovala na ochranu svých autorských práv do dvou posledních odstavců bodu 4. článku IX. smlouvy *Ochrana autorských práv se řídí ustanoveními zákona č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (autorský zákon) a veškerými mezinárodními dohodami o ochraně práv k duševnímu vlastnictví, které jsou součástí českého právního řádu, a příslušnými ustanoveními zákona o přestupcích, popřípadě trestního zákona.*

Označení autorství:

- Zhotovitel je oprávněn uveřejnit svoje dílo při zachování zájmů objednatele a má při uveřejnění právo uvést svoje jméno.

Soud přihlédl i k té okolnosti, že se pro žalované jednalo o atypickou a architektonicky prestižní zakázku jak co do obsahu sjednávaného díla – veřejné zakázky na projektovou dokumentaci tak velkého justičního areálu jsou zcela ojedinělé (za období po první světové válce lze říci, že rozsahem i významem srovnatelná byly justiční areál v Praze – Mičánkách a snad areály bývalého sídla Vrchního soudu v Praze na nám. Kinských – nyní KS středočeského kraje a Nejvyššího soudu na Pankráci - nynějšího Vrchního soudu v Praze), navíc i sjednaná cena díla 25.950.000,- Kč bez DPH (v dodatku č.1 smlouvy 29.880.000,- Kč bez DPH) svědčí o velkém významu předmětné projekční zakázky. V souladu s významem zakázky měli žalovaní věnovat i maximální péči o odstranění všech hrožících nedorozumění a nejasností. Soud při hodnocení pokračování

projevů vůle smluvních stran a zejm. žalovaných ohledně vypořádání autorských práv žalobce k předmětné studii vzal dle odst. 2 § 266 ObchZ náležitý zřetel i pravidlům obchodního styku, vyjádřených v *Profesní a etický řád České komory architektů*, ve *Stanovisku této komory* i v listině označené jako znalecký posudek ze 7. 5. 2008 zpracované Ing. arch. L.V., dle kterých byli žalovaní povinni odstranit případné nesrovnalosti ještě před uzavřením smlouvy a povinni se s žalobcem ohledně autorských práv řádně vypořádat. Tudíž dle názoru soudu byly dány závažné předpoklady, aby žalovaná strana věnovala podmínkám zadání náležitou péči a to jak při jejich vyjádření ve smlouvě, tak včetně jejich naplnění a dodržení. Z výše popsanych zjištění soudu ohledně okolností při projevu vůle došel soud dle ustanovení všech odstavců § 266 ObchZ k závěru, že ohledně vypořádání „případných“ evidentních autorských práv musela být ze strany žalovaných v postavení profesionálů věnována náležitá péče a pozornost a toto ujednání nutno vykládat k tíži žalovaných tak, že se podpisem smlouvy zavázali k vypořádání autorských práv k předmětné studii právě proto, že takováto autorská práva existují (včetně práv na uzavření licenční smlouvy a licenční odměny apod.).

Ústavní soud ohledně výkladu smluv ohledně jejich platnosti či neplatnosti v rozhodnutí I. ÚS 625/03 dal jasně najevo následující: **Základním principem výkladu smluv je priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s tím spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy. Není ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu taková praxe, kdy obecné soudy upřednostňují výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy, před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím.** Mj. v tomto duchu i zdejší soud došel k výkladu platnosti ustanovení o vypořádání případných autorských práv v předmětné smlouvě. Přihlédl i k tomu, že již v čl. 278 historického rakouského obchodního zákoníku byl dán jednoznačný přirozenoprávní imperativ: *Při posuzování výkladu obchodních jednání jest na soudci, aby vypátral vůli kontrahentů a nelpěl na doslovném smyslu výrazu.* Z něj i z čl. 8 odst. 1 Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (tzv. Vídeňské úmluvy) vychází i § 266 našeho ObchZ jakož i judikatura a literatura k tomuto ustanovení. Např. prof. Pelikánová ve svém díle - *Komentáři k obchodnímu zákoníku* - k odst. 1 § 266 píše: *V prvním odstavci ... je rovněž řešena otázka poměru mezi vůlí vyjádřenou v právním úkonu a jejím projevem ... za významnější vůli než její projev. V praxi je velmi časté, že strany ve výslovném právním úkonu nevyjádří svoji vůli zcela přesně. Od nejasné představy ... až po neschopnost přesně formulovat záměr, který je stranám jasný.*

Případně, v případě, popřípadě, pokud, jinak, – tyto výrazy ve smluvní praxi patří k nejčastějším vyjádřením podmínek nebo eventualit či jejich uvozovací části. Pojem **případný** byl ve vztahu k autorskoprávním nárokům žalující strany k předmětné studii užit jak zadavatelem v zadání soutěže, tak i žalovanými ve smlouvě. Žalovaná strana v textu svého návrhu smlouvy užila 22x pojmu *případ* (*pro případ*) a 6x pojmu **případný**. Pozornosti soudu neuniklo, že tak učinila i v článku III. pětkrát dokonce v bodu 6. na stejné stránce a to v textu, za nímž bezprostředně následuje zpochybňovaný text ***o případných závazcích z autorských práv.*** Výklad takovýchto pojmů jazykozpytci si soud ověřil takto:

- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost - hesla na straně 336:
případ – významově mj. ***očekávaný či předpokládaný jev,***
případný – ***vhodný, výstižný, který může nastat aj.***
- Slovník spisovného jazyka českého z roku 1989 - strana 644 heslo:
případný – ***vhodný, výstižný, příhodný, který může nastat aj.***
- Slovník spisovného jazyka českého - strany 1118 a 1119 hesla:
případnost – ***vlastnost toho, co je případné, vhodnost, výstižnost, příhodnost aj.***

případný – vhodný, výstižný, který může nastat aj.,

přičemž soud došel k závěru, že slovo **případný** je **dvojvýznamové**. Na tento výraz **případný** je nutno nahlížet podle jeho smyslu, účelu, který má vyjadřovat. V kontextu zadávacích podmínek i smlouvy však **případný** nemá význam »eventuální«, nýbrž jako **v úvahu připadající** (a to zcela určitě a konkrétně), neboť smyslem v právním textu začleněného ujednání je naplnění zcela určité záležitosti spočívající v tom, aby rozsah autorských práv byl náležitě zjištěn a vypořádán - mj. i finančně (ať ihned či postupně – např. sjednáním principů odměny za užití autorskoprávních částí předmětné studie). Obdobný dopad by však měl i výklad slova **případný** jako možný, pravděpodobný. I v takovýchto eventualitách bylo povinností žalovaných se zabývat obsahem textu a naplnit jeho smysl vypořádáním se se žalobcem. Mezi zveřejněním zadávacích podmínek a podpisem návrhu smlouvy uplynul časový úsek. V něm žalovaní coby profesionálové v oblasti projektování (včetně autorsky chráněné části projekčních děl) mohli po přečtení této části zadávacích podmínek u žalobce (uvedeného nepřehlédnutelným způsobem na předmětné studii) postupem profesionálů prověřit a zjistit, o jaké autorskoprávní nároky se jedná a s jakým ekonomickým dopadem. Mohli např. přípravnou smlouvou záležitost předem řešit se stranou žalující. Nic takového neučinili a předmětnou stat' zadávacích podmínek začlenili do samostatného ujednání svého návrhu smlouvy a to včetně dopadů tohoto speciálního ujednání oproti obsahu obecných statí smlouvy o podkladech a možných právních vadách.

Vztah speciálního a obecného: Ve struktuře návrhu smlouvy je odstavec o závazcích z autorských práv k předmětné studii umístěn samostatně v závěru čl. III. (věnovanému tomu hlavnímu – rozsahu a obsahu projektové dokumentace), čímž je jednoznačně dáno najevo dvojí – a to že:

obsah předmětné studie byl pro zhotovitele projektové dokumentace (až na několik detailně stanovených výjimek) závazný,
část týkající se vypořádání autorských práv, vztahujících se k předmětné studii, je upravena zvlášť, tedy úmyslně odchylně od znění bodu 4. čl. VIII., obsahujícího obecná ujednání o podkladech a odpovědnosti za jejich eventuální právní vady.

Jestliže účastník soutěže na veřejnou zakázku (v daném případě strana žalovaná) svým návrhem smlouvy bezvýhradně akceptuje zadání soutěže ve všech jeho podstatných částech, je jeho námitka neplatnosti podstatné části zadání a návazného ujednání smlouvy lichá. Pakliže bezvýhradně vtělil do jím vypracovaného textu smlouvy ze zadání soutěže i vypořádání případných autorských práv k předmětné studii, bylo věcí jeho pečlivosti a prozíravosti profesionála, podnikajícího v odvětví projektování staveb a v rámci toho i architektury, aby již při přípravě své účasti v soutěži si vyhodnotil ze studie připojené k zadávacím podmínkám (či jinak – např. u žalobce ve studii řádně uvedeného) zjistil vše potřebné pro zpracování návrhu smlouvy, a aby ve svém návrhu smlouvy blíže rozvedl či řešil tuto specifickou otázku vypořádání, která pro něj měla z ekonomického hlediska jistě nezanedbatelnou hodnotu? Přitom desítky odpovědnostních či naopak deliberačních ujednání jakož dokonce i ochranu svých případných autorských práv do textu návrhu smlouvy pečlivě zakomponoval.

Pro oblast soukromého práva zásada autonomie vůle zahrnuje čtyři složky a to:

- svobodu vůle úkon učinit či nikoliv
- vůči komu
- zda úplatně či bezúplatně
- a v jaké formě.

Tyto konsekvence danému profesionálnímu účastníkovi soutěže na veřejnou zakázku (straně žalované) zřejmě unikly resp. zůstaly (ať již vědomě či podceněním jejich významu a dopadů) mimo okruh jeho pozornosti (nejdéle však do doby, než na ně upozornila svým pokračování

dopisem strana žalující). Důsledky pro něj z toho dnes plynoucí nelze účelovým výkladem a zpochybňováním platnosti části smlouvy uzavřené s Krajským soudem v Brně a závazků účastníka veřejné soutěže vůči žalující straně přenášet k tíži vyhlášovatele veřejné soutěže jakožto druhé smluvní strany. Z toho důvodu soud k takovýmto výkladům a zpochybňováním předmětného ujednání o vypořádání autorských práv nepřihlédl.

*Dle ust. § 2 odst. 1 AZ je předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen "dílo"). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, **dílo architektonické** včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické. Ohledáním studie označené *Justiční areál v Brně* ve spojení se znaleckým posudkem Ak. Arch. J. S. a Stanoviskem české komory architektů má soud za prokázané, že předmětná studie splňuje požadavky uvedeného ustanovení AZ a je architektonickým dílem chráněným AZ.*

Dle ust. § 11 odst. 2 AZ má autor právo osobovat si autorství, včetně práva rozhodnout, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé.

Dle ust. § 11 odst. 3 AZ autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou (autorský dohled), nevyplývá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.

Dle ust. § 11 odst. 4 AZ osobnostních práv se autor nemůže vzdát; tato práva jsou nepřevoditelná a smrtí autora zanikají.

Dle ust. § 12 odst. 1, 2 AZ autor má právo své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem. Poskytnutím oprávnění podle odstavce 1 právo autorovi nezaniká; autorovi vzniká pouze povinnost strpět zásah do práva dílo užít jinou osobou v rozsahu vyplývajícím ze smlouvy.

Dle ust. odst. 2 § 59 AZ se kolektivní díla považují za díla zaměstnanecká (upravená § 58 AZ).

Dle ust. odst. 1 § 58 AZ u zaměstnaneckých autorských děl práva vykonává zaměstnavatel resp. „investor“ – jímž je v dané kauze žalobce, který dle odst. 4 § 58 AZ uváděl dílo (předmětnou studii) na veřejnost pod svým jménem.

*Ohledáním studie označené *Justiční areál v Brně* s upřesněním, že jde o Městský soud v Brně, Okresní soud Brno-venkov a Městské státní zastupitelství a jejím porovnáním s jednotlivými fázemi projektové dokumentace, zpracovávanými stranou žalovanou, má soud za prokázané, že:*

*V zápatí titulní strany jsou uvedeni: žalobce **PROJECT building s.r.o.** Erbenova 8, Brno, a architektonická kancelář **Burian - Křivinka, Kalvodova 13, Brno,***

na dalším listu je pod obsahem (s výčtem částí průvodní zprávy a výkresů) označeným jako seznam příloh uvedeno: březen 2005 a nad textem *Kolektiv autorů architektonického návrhu* připojeny tři podpisy autorů (a zároveň vedlejších účastníků v tomto sporu): *Ing. arch. A BXXXXX + Ing. arch. G KXXXXX + Ing. arch. P SXXXXX*, přičemž poslední z nich je zároveň statutárním zástupcem žalující firmy *PROJECT building s.r.o.*, studie je členěna na části: *A Průvodní zpráva* - se sedmi kapitolami a s geometrickým plánem a *B Výkresová část* – s výkresy B.01 – B.13, výkresy jsou označeny nepřehlédnutelně a graficky dominantním logem sestávajícím z výrazné do očí bijící kombinace bílého nápisu **PROJECT BUILDING** s černým podkladem, pod logem je připojen dovětek *PROJEKCE A STAVEBNÍ MANAGEMENT*, tudíž jakožto subjekt oprávněný k nakládání s autorskými právy je zcela nepochybně uveden žalobce.

Soud se zabýval aktivní legitimací žalobce ve sporu a jeho tvrzením o kolektivním díle ve spojitosti s námitkou žalovaných o tom, že žalobce není ve věci aktivně legitimován, neboť ohledně předmětné studie nebyly naplněny zákonné znaky kolektivního díla.

§ 59 AutZ zní:

Kolektivní dílo

(1) *Kolektivním dílem je dílo, na jehož tvorbě se podílí více autorů, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením fyzické nebo právnické osoby a uváděno na veřejnost pod jejím jménem, přičemž příspěvky zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití.*

(2) *Kolektivní díla se považují za zaměstnanecká díla podle § 58 i tehdy, byla-li vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61 se na tato díla nevztahuje.*

(3) *Dílo audiovizuální a díla audiovizuálně užitá nejsou dílem kolektivním.*

Autorský zákon stanoví v odst. 1 § 59 kumulativně tyto pojmové znaky autorského kolektivního díla: existenci díla + podnět k jeho zhotovení + vedení + uvedení díla na veřejnost pod jménem ... V tomto kontextu má soud obsahem studie označené *Justiční areál v Brně* ve spojení se znaleckým posudkem sepsaným a předneseným ak. arch. S. a předmětnou studií za prokázané:

- existenci architektonického díla hmotně vyjádřeného předmětnou studií,
- že autory díla byli: *Ing. Arch. A BXXXXX + Ing. Arch. G KXXXXX + Ing. Arch. P SXXXXX* (popř. zaměstnanci žalobce) a
- že příspěvky těchto autorů nejsou schopny samostatného užití, neb nebylo tvrzeno a není sebemeně patrné, že by některý z nich vyhotovil autorský příspěvek schopný samostatného užití,
- výkresy jsou označeny nepřehlédnutelně a graficky dominantním logem sestávajícím z bílého nápisu **PROJECT BUILDING**, umístěného na výrazném do očí bijícím černém podkladu.

Návazně na výše uvedená zjištění soud ohledně aktivní legitimace žalobce a ohledně kolektivního charakteru díla z dalších důkazů (zjištěním obsahů: objednávky KS Brno z 14.2.2005, předmětné studie z března 2005, předávacího protokolu z 18.3.2005, výtisku „Zadávací dokumentace...“ jakož i smlouvy o zhotovení projektové dokumentace a nepřímo i předchozí smlouvy o konzultační činnosti včetně faktury za poskytnutou konzultační činnost, z výměny názorů stran sporu - mj. v podobě návrhu smírného řešení sporu z 26.6.2008 a zápisu z jednání ze dne 7.7.2008), dospěl k závěrům, že:

- ve vztazích ohledně předmětné studie i ve vztazích tomu předcházejících byla se zadavatelem KS Brno výhradně žalující firma (a nikoliv členové autorského kolektivu),
- žalobce na veřejnosti jednal svým jménem,
- to byl žalobce, kdo dal podnět ke zhotovení architektonického díla,
- to byl žalobce, kdo vedl autory při vytváření díla,

pokračování

- studie byla na veřejnost uvedena zveřejněním zadávacích podmínek na elektronickém portále veřejných zakázek a v Ústředním věstníku jako jejich součást a
- že studie byla takto zveřejněna pod jménem žalobce.

Tím má soud za vyvrácené námitky žalovaných ohledně údajného nenaplnění znaků kolektivního díla.

Smlouvou o dílo č. 1504 má soud za prokázané, že dne 11. 2. 2004 se žalobce ve smyslu ust. dílu IX. hlavy II. části třetí ObchZ zavázal pro KS Brno nic víc a nic míň než jen *konzultační činnost při zpracování investičního záměru na akci Justiční areál v Brně* a to do 30.11.2004 za sjednanou cenu 50.000,- Kč bez DPH, tedy v žádném případě předmětem plnění nebylo zhotovení předmětné studie z března 2005 (přičemž dle znalce by licenci za užití studie odpovídala suma řádově stonásobná oproti ceně konzultační činnosti). Z textů objednávky KS Brno z 14.2.2005, z předmětné studie z března 2005, z předávacího protokolu z 18.3.2005, jakož i z výpovědi žalobce a svědků JUDr. J. PXXXXXa J. LXXXXX soud zjistil, že ohledně předmětné studie nikdy nebyla uzavřena smlouva na její zhotovení. Sice existuje listina Krajským soudem Brno označená jako „objednávka“, avšak ta neobsahuje ani sebemenší projev vůle žalující strany, ani ujednání o ceně ani o způsobu jakým by cena měla být stanovena (ust. odst. 2 § 536 ObchZ), nebyl tvrzen ani doložen sebemenší relevantní projev vůle o tom, že by žalobce s KS Brno hodlal smlouvu o dílo uzavřít bez určení ceny díla. Nebylo prokázano, že by žalobce smluvně akceptoval nejasné a neurčité formulace objednávky z 14.2.2005 ohledně návaznosti na již splněnou smlouvu o konzultační činnosti. Daňovým dokladem č. 10404 má soud za prokázané, že ke splnění konzultační činnosti sjednané smlouvou č. 1504 došlo již do 30. listopadu, plnění bylo vyfakturováno 1.12.2004 a zapláceno patrně koncem r. 2004, tedy vše před vystavením objednávky z 14.2.2005, tudíž nové dílo nemohlo být realizováno v rámci již splněných a „ukončených závazků ze smlouvy o dílo č. 1504. Závěrečnou větu objednávky KS Brno z 14.2.2005: *Požadované doplnění studie ...bude realizováno v rámci plnění smlouvy o dílo č. 1504 ze dne 11.2.2004* proto soud považuje s ohledem na mnohamilionovou hodnotu předmětné studie (ve srovnání s padesátitisícovou cenou konzultační činnosti) za smluvně neakceptovatelné pouhé přání objednatele. Na okolnost absence dokladu o uzavření smlouvy k předmětné studii soud strany upozornil dne 29.4.2009 v průběhu výpovědi ing. J. a advokáti stran se za pomoci soudu marně pokusili najít nějaký doklad o uzavření takovéto smlouvy. Ani později nebyl předložen ani navržen důkaz o existenci smlouvy. Smlouva ohledně díla - předmětné studie - tedy mezi žalobcem a KS Brno nikdy nevznikla. Zadavatel veřejné zakázky za studii (resp. za její bezesmluvní využití v projektové dokumentaci) nikdy nezaplatil. Zadavatel byl neformálně oprávněn se studií nakládat jen potud, pokud by vypořádání finančního ekvivalentu přenesl na skutečného uživatele studie – tj. zhotovitele projektové dokumentace. K tomuto přenosu závazku došlo jeho zakotvením v zadávacích podmínkách a jeho akceptací žalovanými v jimi zpracovaném návrhu smlouvy na zhotovení projektové dokumentace *Justičního areálu v Brně*. Soud má z uvedeného daňového dokladu a pozdější objednávky ve spojení s obsahem zadání veřejné zakázky a smlouvy na zhotovení projektové dokumentace za prokázané, že problematika vypořádání autorských práv k předmětné studii (včetně odměny za její užití) byla souhlasným projevem vůle zadavatele veřejné zakázky KS Brno a žalovaných ve smlouvě svěřena zhotovitelům předmětné projektové dokumentace. Ze souhlasných tvrzení stran sporu má soud za jisté, že mezi nimi k žádnému vypořádání autorských práv žalující strany k předmětné studii nedošlo.

§ 40 odst. 1 AutZ stanoví:

(1) Autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah, může se domáhat zejména

pokračování

a) určení svého autorství,

b) zákazu ohrožení svého práva, včetně hrozícího opakování, nebo neoprávněného zásahu do svého práva, zejména zákazu neoprávněné výroby, neoprávněného obchodního odbytu, neoprávněného dovozu nebo vývozu originálu nebo rozmnoženiny či napodobeniny díla, neoprávněného sdělování díla veřejnosti, jakož i neoprávněné propagace, včetně inzerce a jiné reklamy,

c) sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití, o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny či napodobeniny díla, o způsobu a rozsahu jejího neoprávněného užití, o její ceně, o ceně služby, která s neoprávněným užitím díla souvisí, a o osobách, které se neoprávněného užití díla účastní, včetně osob, kterým byly předmětné rozmnoženiny či napodobeniny díla určeny za účelem jejich poskytnutí třetí osobě; práva na informace podle tohoto ustanovení se autor může domáhat vůči osobě, která do jeho práva neoprávněně zasáhla nebo je neoprávněně ohrozila, a dále zejména vůči osobě, která

1. má nebo měla v držení neoprávněně zhotovenou rozmnoženinu či napodobeninu díla za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu,

2. využívá nebo využívala za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu službu, která neoprávněně zasahuje nebo zasahovala do práva autora nebo je neoprávněně ohrožuje nebo ohrožovala,

3. poskytuje nebo poskytovala za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu službu užívanou při činnostech, které neoprávněně zasahují do práva autora nebo je neoprávněně ohrožují, anebo

4. byla označena osobou uvedenou v bodě 1, 2 nebo 3 jako osoba, která se účastní pořízení, výroby nebo distribuce rozmnoženiny či napodobeniny díla anebo poskytování služeb, které neoprávněně zasahují do práva autora nebo je neoprávněně ohrožují,

d) odstranění následků zásahu do práva, ... - mj. v podobě žalované náhrady bezdůvodného obohacení.

§ 40 odst. 4 AutZ stanoví:

(4) Právo na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení podle zvláštních právních předpisů zůstává nedotčeno; místo skutečně ušlého zisku se autor může domáhat náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s dílem. Výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž by k tomu získal potřebnou licenci, činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.

Pojmovými znaky žalovaného bezdůvodného obohacení jsou :

- a) obohacení,
- b) bezdůvodnost,
- c) úkor (újma, škoda),
- d) to vše bez ohledu na zavinění.

Ohledně naplnění znaků pod a) – d) uvedených soud dospěl k závěru: Tím, že žalovaní bez smluvní nebo zákonné licence užívali autorské dílo – studii při zpracování díla svého – projektové dokumentace, se žalovaní obohatili, neboť neplatili odměnu za získání smluvní licence. Kromě toho se obohatili i tím, že užívali cizí předmět, aniž na to vynaložili náklady – jejich majetek se nezměnil tím, že by vyplatili licenční odměnu. Kromě toho se tak dalo k újmě (na úkor) žalobce nesoucího práva ke kolektivnímu dílu.

Návazně na výsledky dokazování dne 25. 9. 2009 soud usnesením zadal Akademickému Architektu J.S. vypracovat znalecký posudek. Tento znalec dokument předal spolu se soudním spisem dne 23. 11. 2009 a posudek byl prostřednictvím soudu stranám v příloze usnesení z téhož dne k vyjádření doručen dne 26. 11. 2009. Žalobce se závěry znalce souhlasil, žalovaní v podání z 8. 12. 2009 učinili jen ničím nerozvedená a judikaturou či důkazy nepodložená nekonkrétní tvrzení o tom, že *znalec není znalcem z oboru ekonomiky, odvětví ceny a odhady, s příslušnou specializací. Není proto povolán k odpovědi na otázku ohledně stanovení výše obvyklé ceny uvedené objemové studie a návazně stanovit výši licenčního poplatku z udělení práva nakládat s autorským dílem...* Soud má znaleckým posudkem SZP C IV/09 zpracovaným 20.11.2009 ve spojení s přednesem znalce při jednání dne 16. 12. 2009 včetně jeho odpovědi na dotazy za prokázané především následující:

Objemová studie *"Justičního areálu v Brně"* je beze všech pochyb autorským dílem, neboť z uceleného pohledu na to, co znamená obsah (provozní, technický a estetický) pojmu architektura jde o návrh dostatečně složitý, neobvyklý a osobitý. Studie byla výsledkem uvědomělé složitě strategie autorů k dosažení konečné harmonie dle jejich představ a zaměření, veškerá představitelná rozhraní mezi dílem plytkým, netvůrčím a rutinně mechanickým byla ve studii překročena dostatečnou měrou, takže jde ve smyslu AutZ o ucelené architektonické dílo koncepční, dostatečně tvůrčí a jedinečné, s doprovodnými (dílčími) konsekvencemi urbanistickými.

V případě navrhování a projektování architektonického díla *"Justičního areálu v Brně"* došlo ke vzniku autorského díla architektonického započatého (v první vývojové /výkonové/ fázi) fyzickými osobami XXXXX, XXXXX a XXXXX, ale ještě nedokončeného, jež bylo (jako autorské dílo) posléze převzato dalšími osobami (žalovanými), které dílo dopracovaly do podoby formálně ukončeného díla projekčního a při dokončování, těmito dalšími osobami došlo k částečným zásahům do integrity díla.

Projektová dokumentace *"Justičního areálu v Brně"*, zpracovaná žalovanou stranou, najisto vycházela z předmětné objemové studie zpracované stranou žalující. Je dalším rozpracováním, přičemž rozdíly jsou podružného charakteru a týkají se jen lokálních úprav dispozice a změna fasády nemění dílo jako takové.

V posuzovaném případě při pravděpodobném a modelovém stanovení by výše investice *"Justičního areálu v Brně"* (započitatelných nákladů) činila 1.225.500.000,- Kč. Tomu by jako obvyklá cena za celek projekčního díla (ve všech výkonových fázích) (honoráři) za výkony projektantů odpovídala částka 70.466.250,- Kč. Obvyklá licenční odměna za užití předmětné studie, jež by náležela žalobci coby nositeli práv autorů kolektivního díla, by při nejnižší položené sazbě licenční odměny 12% (z hodnoty celku projekčního díla) činila částku 7.779.474,- Kč.

Ohledně studie byla znalcem po uvážlivém odvození pro budovu této velikosti složitosti a významu vypočtena částka 7.751.287,- Kč jako cena obvyklá. Tato výše obvyklé odměny byla odvozena na základě nejnižší procentní sazby za poskytnutí autorské licence z celého rozsahu (tedy i hodnoty) projekčního díla, jak ji bylo možno odvodit jako cenu obvyklou. Výše odměny v nejnižší možné hranici činí 7.779.474,- Kč, jedná se o 12% z celkové ceny projektových prací *"Justičního areálu v Brně"*. Tato 12% sazba je plně důvodná pro stanovení licenční odměny za poskytnutí nejcennější části projekčního díla v podobě předmětné studie.

Obvyklá licenční odměna za řádné smluvní užití studie či obvyklá cena za vypracování studie v sobě nezahrnuje vypořádání jiná majetkových práv nebo nemajetkové újmy v souvislosti s neoprávněným užitím předmětné studie či zásahů do ní.

V daném soudním sporu má soud za prokázané, že jednáním žalovaných došlo z jejich strany k souběhu porušení autorských práv s nekalosoutěžním jednáním vůči žalobcům. Pro pořádek soud zmiňuje své závěry a právní hodnocení ohledně nekalé soutěže, i když právo na vydání bezdůvodného obohacení žalobci přiznal dle pro něj výhodnější speciální úpravy autorskoprávní (ve výši dvojnásobku obvyklé licenční odměny) v kombinaci s úpravou institutu bezdůvodného obohacení dle OZ. Tento pokračování

souběh svědčí mj. i o intenzitě zásahu žalovaných, i o jejich bezohlednosti a zneužití postavení silnějšího subjektu v hospodářské soutěži.

Ustanovením § 41 ObchZ je chráněna hospodářská soutěž a vysloven i zákaz zneužití účasti v soutěži: *§ 41 Fyzické i právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen "soutěžitelé"), mají právo svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a sdružovat se k výkonu této činnosti; jsou však povinny přitom dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a nesmějí účast v soutěži zneužívat.*

Dle § 42 odst. 1: *Zneužitím účasti v hospodářské soutěži je nekalé soutěžní jednání (dále jen "nekalá soutěž") a nedovolené omezování hospodářské soutěže a dle generální klauzule uvedené v odst. 1 § 44 ObchZ: je nekalou soutěží jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Nekalá soutěž se zakazuje.*

Ohledně soutěžitelského vztahu účastníků sporu - viz výše soudem učiněné závěry v souvislostech: s jejich projekční a architektonickou činností, s mravy soutěže vyjádřenými v Profesním a etickém řádu Komory architektů, a se zájmem stran na vypořádání (či naopak nevypořádání) autorských práv v souvislosti s užitím předmětné studie v projektové dokumentaci *"Justičního areálu v Brně"*.

Jednání žalovaných, kteří se s žalobcem nevypořádali, a to přesto, že k tomu byli zavázáni zadávacími podmínkami i svou smlouvou o dílo, a přes opakované výzvy žalobce, je v rozporu s dobrými mravy soutěže (odpovědnost je dána objektivně – tedy bez ohledu na zavinění, k němuž však v daném případě „navíc“ došlo).

Jejich jednání – nevyplacení obvyklé licenční odměny za užití autorského díla – bylo a je způsobilé přivodit žalobci újmu.

Dle § 53 ObchZ : *Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav. Dále mohou požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.* Práva byla – jak výše uvedeno - nekalou soutěží žalovaných porušena nebo ohrožena. Tudíž žalobou oprávněně požaduje vydání bezdůvodného obohacení.

Námítku promlčení, která byla vznesena žalovanými v podání ze dne 22.9.2009, soud shledal lichou z následujících důvodů:

Žalovaní namítali, že vzhledem k tomu, že se nárok žalobce opírá o tvrzené bezdůvodného obohacení dle ust. § 40 odst. 4 zák. č. 121/2000 Sb. autorského zákona, je nutno vycházet z obecné soukromoprávní úpravy – režimu Občanského zákoníku pro posouzení bezdůvodného obohacení, a to i co do úpravy promlčení, resp. promlčecí doby. Jelikož dne 25.8.2005 (po zveřejnění výsledků zadávacího řízení) žalobce zaslal žalovaným dopis, jímž upozornil na svá autorská práva plynoucí z objemové studie, je zřejmé, že tato skutečnost nepochybně založila počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty. Ke dni podání žaloby proto dle názoru žalovaných uplynula dvouletá subjektivní promlčecí lhůta.

S tímto právním názorem žalovaných se soud neztotožnil. V souladu s ust. § 107 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., Občanského zákoníku *se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil.* Pro určení počátku subjektivní promlčecí doby k uplatnění práva na vydání plnění z bezdůvodného obohacení je tedy rozhodující subjektivní moment, kdy se oprávněný dozví takové okolnosti, které jsou relevantní pro uplatnění jeho práva u soudu. Touto vědomostí se míní znalost takových skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 33 Odo 528/2006). Žalobce však ke dni 25.8.2005 (a ani podstatně později) nemohl uplatnit své právo na vydání bezdůvodného obohacení u soudu, neboť dílo provedené žalovanými nebylo k tomuto dni dokončeno. Žalobce by z uvedeného důvodu nemohl v řízení před pokračování

soudem úspěšně tvrdit a prokázat bezdůvodné obohacení strany žalované, když by zejména nebylo možno zjistit míru využití díla žalobce v dosud nedokončeném díle žalovaných. Jak znalec (i žalobce) zdůraznil, neoprávněný majetkový prospěch žalovaní získávali postupně, v průběhu zapracovávání díla žalobce do díla svého. Z obsahu znaleckého posudku – přehledu časové osy je přitom zřejmé, že projektová dokumentace pro územní řízení byla žalovanými zpracovávána v období od 10.8.2005 do 15.10.2005, projektová dokumentace pro účely stavebního povolení byla žalovanými zpracovávána v období od 20.1.2006 do 4.4.2006. V období od 1.7.2006 do 15.11.2006 byl žalovanými zhotovován projekt provedení stavby. Kontinuitu projekční činnosti zdůraznil znalec i při svém výsledku dne 16.12.2009, kdy popsal projektování jako interaktivní proces, který trvá až do poslední chvíle, kdy je projekt dokončen, a to včetně výkonu autorských dozorů v průběhu stavby. I v případě, že by soud jako rozhodný den pro dokončení projektové dokumentace považoval den odevzdání realizační projektové dokumentace (a nepřihlédl již k výkonu autorského dozoru při realizaci stavby), promlčecí lhůta by ke dni podání žaloby tedy nemohla uplynout.

Nad rámec shora uvedeného soud konstatuje, že v řízení bylo prokázáno, že žalovaní autorské dílo žalobce vědomě při zpracování svého díla z podstatné části využili a zároveň (mj. i vzhledem k textu čl. III odst. 6 Smlouvy o dílo o zhotovení projektové dokumentace) si žalovaní museli být vědomi nutnosti vypořádání závazků autorských práv žalobce. O otázce vypořádání autorských práv žalobce spolu strany opakovaně jednaly (viz i vyjádření žalovaného ze dne 19.1.2009) a žalobce tak měl až do doby výslovného odmítnutí nároku žalobce žalovanými důvod se domnívat, že jeho nároky budou vypořádány mimosoudně. Za takovéto situace by proto, dle názoru soudu, byla námitka promlčení vznesená žalovanými výkonem práv, který je v rozporu s dobrými mravy, a jako takové by k ní nebylo možno přihlídnout.

V rámci prvostupňového řízení nebyl proveden žalovanými navržený důkaz v podobě výsledku svědka *Ing. L. SXXXXX*, zaměstnance prvního žalovaného, co se týče prokázání úmyslu stran při uzavírání smlouvy. Dle ustanovení § 13 ObchZ právnická osoba jedná statutárním orgánem nebo za ni jedná zástupce. *Ing. L. SXXXXX* však takovýmto zástupcem nebyl. Zastoupení upravuje zákoník občanský, jehož § 23 stanoví: *Zastoupení vzniká na základě zákona nebo rozhodnutí státního orgánu (zákonné zastoupení) anebo na základě dohody o plné moci.* Dle § 20 OZ odst. 1: *Právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem (statutární orgány).* Návrh smlouvy byl podepsán statutárními zástupci žalovaných, nikoliv *Ing. L. SXXXXX*. Obdobně ani dodatek č. 1 této smlouvy nebyl podepsán navrženým svědkem. Soud o úmyslech stran při uzavírání smlouvy učinil z důkazů provedených čtením ze smlouvy ve znění dodatku č. 1 a profesního a etického řádu komory architektů závěr o tom, že projevy vůle činili se vši odpovědností a vědomostí statutární zástupci žalovaných a představitel organizační složky státu a nikoliv zaměstnanci oněch tří právnických osob. Prokázání toho, zda se obchodním případem (ohledně projektové dokumentace *Justičního areálu*) ve své pracovní náplni nějakým způsobem zabýval navržený svědek proto nemá pro rozhodování ve věci právně relevantní význam. Provedení důkazu výpovědi svědka *Ing. L. SXXXXX* proto soud nepřipustil a v duchu výše uvedeného (rozhodující je jediné vůle statutárních zástupců právnických osob) pro hodnocení projevů vůle ani neshledal relevantnost žalovanými tvrzených rozporů ve výpovědích předsedy soudu a zaměstnance soudu popř. předsedy soudu a statutárních zástupců žalovaných. Z těchto důvodů soud nepřipustil provedení důkazů výsledkem zástupců společností, které se účastnili daného výběrového řízení.

Soud rovněž nepřipustil doplnění dokazování o tzv. revizní znalecký posudek dle odst. 2 § 127 o.s.ř., neboť argumentace žalovaných proti znaleckému posudku *ak. arch. J.S.* se opírala výhradně o jimi tvrzenou nekompetentnost znalce pro účely ocenění práv z předmětné studie. Tvrzená (ale neprokázaná) nekompetentnost znalce není důvodem pro stanovení posudku

pokračování - 23 - 23 C 13/2008

revizního, nýbrž by (pokud by soud takovýto závěr učinil) byla důvodem pro zpracování posudku nového. Soud však má znalce za plně kompetentního, neboť:

Má-li se někdo jako znalec zabývat všemi aspekty projektování a architektury, musí být také kompetentní k jejich oceňování.

Naproti tomu pouhý znalec cen a odhadů vůbec nemusí být kompetentní pro oceňování hodnoty něčeho tak složitého, jako je architektonické autorské dílo takového významu jako studie *Justičního areálu v Brně*.

Ani znalec v oboru oceňování staveb a běžného projektování by dle názoru soudu nemohl být kompetentní k posuzování významného architektonického autorského díla v podobě předmětné studie.

Žalovaní, kteří byly s úmyslem soudu zajistit znalecký posudek seznámení při jednání 29.4.2009, vhodného znalce sami nenavrhli. Osobu soudem vybraného znalce nijak nezpochybnili ve lhůtě pro učinění námitek, uvedené v poučení usnesení ze dne 25.9.2009, nýbrž až po více než dvou měsících v podáních z prosince 2009. Navíc žalovaní nijak nezpochybnili tvrzení, učiněná znalcem v závěru soudního jednání 16.12.2009, o tom, že její strana žalovaná ohledně zpracování posudku kontaktovala již někdy v roce 2008 (znalec tuto nabídku nepřijal) – sami žalovaní tedy jasně projevíli, že o kompetentnosti znalce neměli pochyb a „usvědčili se“ sami z účelově vznesené námitky.

Přes četné dotazy soudu a dostatečný časový úsek, kterým žalovaná strana disponovala pro seznámení se se znaleckým posudkem, žalovaná strana při výslechu znalce nebyla schopna konkrétně říci, v čem kromě údajné nekompetentnosti znalce spatřuje nějaké vady či nesprávné závěry znaleckého posudku ve znění odpovědí znalce na dotazy položené mu při soudním jednání 16.12.2009. To vše přesto, že byla soudem opakovaně vyzývána ke konkretizaci svých tvrzení oproti zjištěním uváděným znalcem a vyzývána opakovaně k položení relevantních otázek znalci. Přitom znalec na všechny položené otázky (včetně výpočtu licenční odměny obvyklé v době nakládání s autorským dílem) uspokojivě odpověděl a zcela určitě by reagoval na dotazy další, žalovaná strana však přes opakované výzvy soudu nesdělila v čem by posudek měl být vadný a proč a ani toho nebyla schopna (přestože posudek jí byl předložen v dostatečném předstihu), výslovně uvedla, že dalších dotazů nemá. Žalovaní přes poučení udělené účastníkům dle § 119a o.s.ř. do vyhlášení rozsudku neuvedli (krom odkazu na právně nezávazné třídění znalecké činnosti ministerstvem a položek rejstříků znalců, vedených krajskými soudy) rozhodné skutečnosti, pro které by soud důkazu v podobě posudku znalce (jak v písemné podobě tak i v podobě jeho přednesu a odpovědí na dotazy) neměl zcela nebo v nějakých částech věřit a vycházet z něj. V tomto směru ani neučinili sebemenší návrh důkazů.

Ostatní důkazy výše nerozebrané či soudem nekomentované buď vyvracely tvrzení žalovaných a podporovaly tvrzení žalobce, nebo neměly pro hodnocení věci zásadní význam.

Občanský zákoník ve své obecné úpravě řeší skutečně ušlý zisk, žalobce se domáhal dle speciální úpravy v podobě ustanovení § 40 odst. 4 AutZ zaplacení náhrady *bezduvodného obohacení ve výši dvojnásobku odměny, která by byla obvyklá za získání odpovídající licence v době neoprávněného nakládání s dílem*. Žalobou ve znění jejího soudem povoleného rozšíření byl uplatněn nárok na zaplacení bezduvodného obohacení v rozsahu 14.304.000,- Kč. Žalobce vyšel žalovaným vstříc a neuplatnil nárok v celém dvojnásobku znalcem určené odměny (nýbrž jen v rozsahu 14.304.000,- Kč), ani vůči žalovaným, kteří při svém obohacení nebyli v dobré víře (mj. s ohledem na zvyklosti oboru a profesní a etický řád komory, s přihlédnutím k zadání veřejné zakázky a obsahu smlouvy, po výzvách obdržených od žalobce a po jednáních s ním), nenárokoval dle ustanovení § odst. 2 § 458 OZ veškeré užitky - kupříkladu v podobě čistého zisku z neoprávněného užití díla (viz velký komentář k AZ od autorů Telec + Tůma). Výše popsány závěry získanými v průběhu dokazování pokračování

(jak výše rozvedeno ve skutkových a právních zjištěních soudu) soud dospěl k tomu, že žalovaným tím, že neoprávněně nakládali s dílem – předmětnou studií, aniž by k tomu získali potřebnou licenci, vzniklo bezdůvodné obohacení a že žalovaní jsou povinni je žalobci vyplatit. Ohledně stanovení výše nároku soud akceptoval závěr znalce o tom, že obvyklá odměna za získání takové licence je 7.779.474,- Kč. Výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně žalovaných činí dle § 40 odst. 4 AutZ dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem, tedy 15.558.948,- Kč, což je více než bylo žalováno, proto bylo žalobě v celém žalovaném rozsahu vyhověno.

O náhradě nákladů řízení účastníků bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., Občanského soudního řádu ve znění platném a účinném ke dni vyhlášení rozsudku (o.s.ř.) a žalobci, který byl ve věci plně úspěšný, bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení ve výši 821.320,- Kč a DPH. Náklady řízení spočívají v zaplacených soudních poplatcích ve výši 572.160,- Kč (320.000,- Kč a 252.160,- Kč) a v nákladech právního zastoupení žalobce (odměna advokáta a 18 x režijní paušál – viz níže) 249.160,- Kč navýšených o 19% DPH. Náklady právního zastoupení sestávají:

z odměny advokáta dle ust. § 3 a § 16 odst. 2 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 243.760,- Kč,
z náhrad hotových výdajů v paušální výši 300,- Kč za 1 úkon právní služby, a to celkem za 18 úkonů právní služby (převzetí a příprava právního zastoupení - plná moc ze dne 17.3.2008, sepsí žaloby ze dne 17.3.2008, rozšíření žalobního návrhu – podání ze dne 17.10.2008, vyjádření žalobce k věci ze dne 24.3.2009, vyjádření k námitce promlčení ze dne 23.9.2009, účast u jednání dne 25.3.2009 9.00-12.10 hod, dne 15.4.2009 9.00-12.40 hod, dne 29.4.2009 10.00-12.30 hod a 13.55 -15.15 hod., dne 17.6.2009.2009 14.15-15.30 hod., dne 25.9.2009 9.00-11.45 hod., a účast u jednání dne 16.12.2009 9.00 -11.50 hod. a 12.30-15.00 hod.).
Náhradu cestovného a náhradu za promeškaný čas žalobce neúčtoval.

Jelikož žalovaní byli ve věci neúspěšní, má stát proti nim ve smyslu ust. § 148 o.s.ř. právo na náhradu nákladů řízení, které platil. Výši nákladů státu (znalečného - odměn a výdajů znalce ak. arch. J.S.) do vynesení rozsudku ve věci nebylo možno stanovit, neboť rozhodnutí o znalečném čj. 23 C 13/2008 ze dne 23.11.2009 bylo napadeno odvoláním žalovaných ze dne 8.12.2009 a další rozhodnutí o znalečném čj. 23 C 13/2008-302 ze dne 16.12.2009 v době vyhlášení rozsudku nenabývalo právní moci (následně bylo taktéž napadeno odvoláním žalovaných ze dne 30.12.2009). Soud, veden zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení, proto rozhodl v souladu s ust. § 151 odst. 1 o. s. ř. o základu nároku na náhradu nákladů státu a pouze výši (vyčíslení) těchto nákladů řízení vyhradil dodatečnému rozhodnutí. V této souvislosti bude řešeno i započtení či vrácení záloh na provedení důkazů, neboť strany na základě usnesení soudu složily dne 1.10.2009 na účet soudu každá po 15.000,- Kč.

P o u č e n í : Proti touto rozsudku **I z e** podat odvolání (písemně, čtvermo) do **15 dnů** ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinní dobrovolně povinnosti uložené jim pravomocným a vykonatelným rozsudkem, je možno domáhat se výkonu rozhodnutí prostřednictvím obecného soudu kteréhokoli z povinných.

V Brně dne 28. prosince 2009

Za správnost vyhotovení:
Filemon,v.r. Monika Zbořilová
soudce

JUDr. Boris